

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
14 juni 2022	D.111885 Z.038503

Voorstel ingebracht door J. Luiten
Portefeuillehouder J.P. Neven
Begrotingsprogramma en 29. Afval
taakveld

Onderwerp **Zienswijze op voorgenomen besluit tot
oprichting coöperatie CIRTEX U.A.**

Voorgesteld besluit

1. Kennis te nemen van het voornemen van de DB's van GR-Avri en GR-Werkzaam Rivierenland om CIRTEX U.A. op te richten.
2. Ten aanzien van het voornemen onder 1. een positieve zienswijze richting de GR-Avri naar voren te brengen met kennisneming van de volgende aandachtspunten:
 - a. Keuze voor oprichting van een coöperatie
 - b. Begroting en beoogde formatie
 - c. Risico's en risicobeheersing

Samenvatting van het voorstel

De algemeen besturen (AB) van de publieke gemeenschappelijke regelingen (GR) van Avri en Werkzaam Rivierenland willen - samen met het private kringloopbedrijf 2Switch - een textielsorteercentrum op te richten, hierna genoemd CIRTEX. Het oprichten van CIRTEX in Rivierenland is een belangrijke eerste stap met als uiteindelijke doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan strategische thema's van GR-Avri. De eerste vier CIRTEX-jaren kunnen gezien worden als een pilot, waarbij er vanaf het vierde jaar sprake is van een verwacht positief exploitatieresultaat. De GR-Avri zal een lening verstrekken van € 350.000,- voor de investering van de inrichting. Reeds toegekende subsidies versterken de businesscase CIRTEX en stelt in staat het voorziene tekort in de beginjaren terugdringen. De raden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen te geven op het voorgenomen besluit van de GR-Avri tot (deelname aan de) oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De algemeen besturen (AB) van de publieke gemeenschappelijke regelingen (GR) van Avri en Werkzaam Rivierenland zijn voornemens om samen met het private kringloopbedrijf 2Switch een textielsorteercentrum op te richten, hierna genoemd CIRTEX. Het oprichten van CIRTEX in Rivierenland is een belangrijke eerste stap met als uiteindelijke doel om tot een circulaire textielketen in de regio te komen. De ambitie is om het ingezamelde textiel (1.8 miljoen kilo) in Rivierenland lokaal met vooral medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt te sorteren, te bewerken en te verkopen. Een circulaire en inclusieve uitdaging.

Vanuit de regiodeal is € 100.000,- subsidie beschikbaar gesteld om een en ander te onderzoeken en tot een levensvatbaar bedrijfsplan te komen. Het onderzoek is inmiddels afgerond en heeft een dusdanig gunstig resultaat opgeleverd dat beide GR'en over willen gaan tot daadwerkelijke oprichting. De raden worden in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen te geven op het voorgenomen besluit van de AB's van Avri en Werkzaam tot oprichting van de coöperatie CIRTEX U.A.

Voor meer uitgebreide informatie wordt verwezen naar de bijlagen, te weten: de aanbiedingsbrief aan de raden, de samenvatting van de DB-voorstellen van de GR-Avri en de GR-Werkzaam Rivierenland, het Bedrijfsplan 2022-2025, de flyer en de presentatie aan de raadsleden op de platformbijeenkomst 18 november jl.

2. Doel / meetbaar effect

Met de oprichting van CIRTEX worden de navolgende effecten beoogd:

- Preventie: terugdringen textielaankopen en verbeteren inzameling;
- Circulair: optimaal hergebruik door de kringloop te sluiten met ketenpartners;
- Inclusief: extra banen voor kwetsbare inwoners;
- Financieel: minder afhankelijk van prijsveranderingen in de textielketen;
- Regionale partners en netwerk: bevorderen regionale economie en kennisontwikkeling.

3. Argumenten

1.1 *Het bedrijfsplan / projectplan is goed onderbouwd*

Want op basis hiervan werden subsidies toegekend: vanuit de regiodeal € 100.000,- en vanuit de provincie €1,5 miljoen. Met de subsidie vanuit de provincie kan een mechanische en chemische recycling van het textiel in Rivierenland worden opgezet en kunnen circulaire grondstoffen, halffabrikaten en producten in eigen regio/Nederland worden afgezet. Het realiseren van CIRTEX maakt daar onderdeel van uit. De subsidie kan (gedeeltelijk) vervallen als één van de deelnemers Werkzaam negatief besluit over oprichting CIRTEX en/of een meerderheid van de deelnemers Avri een negatieve zienswijze uitbrengt.

1.2 *Met CIRTEX kan uitvoering worden gegeven aan strategische thema's van GR-Avri.*

De textielindustrie is, na de olie industrie, de meest vervuilende industrie. Het huidige economische systeem overvraagt de aarde qua grondstofwinning. Het is noodzaak om te komen tot een circulaire economie waarbij grondstoffen, zoals ingezameld textiel, opnieuw worden gebruikt. Nederland wil toe naar een 100% circulaire economie, waarbij in 2025 belangrijke tussendoelstellingen (50% circulair) moeten zijn gerealiseerd. De provincie Gelderland wil de eerste afvalloze provincie zijn.

Avri zet al enige tijd in op hergebruik/circulariteit van grondstoffen. Bovendien is voorspelbaarheid op de bedrijfsvoering belangrijk en daarom heeft Avri als doelstelling om ook meer grip en stabiliteit in de verwerking van grondstoffen, zoals textiel, te krijgen. Met de oprichting van CIRTEX kan veel beter aan deze doelstelling worden voldaan. Immers, vanwege de fast fashion industrie stijgt het aanbod textielafval en daalt de kwaliteit. Hierdoor is de prijs op de markt voor resttextiel ingeklapt en onzeker. Door optimale sortering in eigen beheer en samenwerking met partners in de regio, kan Avri meer prijsstabiliteit realiseren.

1.3 *Samenwerking met een private partij als 2Switch heeft grote voordelen.*

Om maximaal succes te kunnen boeken en risico's goed te beheersen, is samenwerking met kringloopbedrijf 2Switch gezocht. 2Switch is de opvolger van Secunda. Tussen Secunda, Avri en Werkzaam Rivierenland is reeds vele jaren sprake van samenwerking. Avri levert de ingezamelde grondstof (textiel), 2Switch levert de benodigde kennis m.b.t. sortering en verkoopt de tweedehands kleding in haar winkels. Werkzaam Rivierenland zorgt voor de personele invulling. En niet onbelangrijk: 2Switch gaat met de deelname in de coöperatie CIRTEX U.A. een afnameverplichting aan van textiel tegen een vooraf vastgelegde minimale vergoeding. Deze 'garantstelling' van 2Switch is essentieel voor de businesscase.

1.4 *De oprichting van een nieuwe entiteit als de coöperatie CIRTEX U.A. is gewenst.*

Het samenwerken in een netwerk tussen publieke en private partijen vraagt ook om nieuwe juridische samenwerkingsverbanden. In dit geval is - mede op advies van Poelmann van den Broek advocaten - voor een coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid (U.A.) gekozen. Omdat deze juridische vorm nauwelijks financiële of juridische risico's kent voor onze GR'en en de deelnemende gemeenten. De voordelen van deze rechtsvorm zijn:

- publiek/private samenwerking is mogelijk;
- heeft rechtspersoonlijkheid;
- aansprakelijkheid is uitgesloten;
- winstuitkering is mogelijk;

- flexibele toe- en uittreding van huidige en toekomstige (keten)partners;
- flexibele inrichting governance;
- verantwoording door bestuur aan Raad van toezicht.

In de toekomst kunnen, indien gewenst, eenvoudig leden toe- of uit de coöperatie treden. Het is in dit geval ook mogelijk het behoud van de huidige maatschappelijke doelstellingen als randvoorwaarde te hanteren.

1.5 Met CIRTEX wordt geanticipeerd op de invoering van de uitgebreide producenten verantwoordelijkheid (UPV).

Producenten worden in de toekomst (planning: vanaf 1-1-2023) integraal verantwoordelijk voor de gehele textielketen. Ofwel, voor meer hergebruik textiel en afzet van textiel in Nederland met gebruikmaking en behoud van de huidige infrastructuur van inzamelen, sorteren en verwerken. Met het oprichten van CIRTEX komt deze infrastructuur in één hand en is de organisatie een goede gesprekspartner voor de textielproducenten, waarmee en waardoor de businesscase verder versterkt kan worden (extra werkgelegenheid en milieuwinst).

1.6 De eerste vier CIRTEX-jaren kunnen gezien worden als een pilot.

De AB's van de GR'en kiezen voor een opzet van een vierjarige pilot, gelijklopend met de bestuursperiode van de raden. Ontwikkelingen worden jaarlijks gevolgd en na vier jaar geëvalueerd. Doelstelling is om tot een duurzaam textielsorteercentrum in de regio te komen met de intentie om dit langdurig te continueren. Door de keuze voor een pilotperiode van vier jaar (2022 – 2025) bestaan er bovendien aanvaardbare aanbestedingsrechtelijke, arbeidsrechtelijke en fiscale risico's volgens de beide DB's.

2.1 De AB's zijn bevoegd en de raden kunnen zienswijzen indienen.

Een besluit tot deelneming aan een rechtspersoon, zoals in dit geval de coöperatie CIRTEX U.A., dient te worden genomen door het Algemeen Bestuur (AB) van de GR-Avri en de GR-Werkzaam Rivierenland. Verder dient, voordat tot deelname kan worden besloten, een ontwerp van dat besluit aan de raden van de deelnemende gemeenten te worden gezonden, zodat deze eventuele wensen en bedenkingen (voorhang- of zienswijzeprocedure) daarover kunnen uiten. Dit is geregeld in artikel 31a, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR).

Met het toetreden in de coöperatie zal CIRTEX een verbonden partij worden in de P&C cyclus van de GR-Avri en de GR-Werkzaam Rivierenland.

4. Kanttekeningen

1.1 Vooruitlopend op definitieve besluitvorming is een praktijktoets gewenst.

In afwachting van uw zienswijze, worden enkele testen gedaan en werkzaamheden uitgevoerd om ook praktisch goed voorbereid te zijn op de oprichting van CIRTEX. Dit wordt de praktijktoets genoemd. Voor de duidelijkheid: deze praktijktoets is nodig om bij een positief besluit tot oprichting ook daadwerkelijk te kunnen starten, maar loopt uiteraard geenszins vooruit op die besluitvorming. Zowel de zienswijzen van de raden op het initiatief als de uitkomsten van de praktijktoets zullen worden betrokken bij het definitieve voorstel aan de AB's van de GR-Avri en de GR-Werkzaam Rivierenland.

1.2 De businesscase is gebaseerd op aannames.

Het kenmerk van aannames is dat de werkelijkheid altijd kan afwijken. Met de beste kennis en ervaringen tot nu toe zijn de aannames zo goed mogelijk onderbouwd. In vier jaar (jaarschijf 2025) wordt toegewerkt naar een exploitatieoverschot. Zeker als de UPV wordt ingevoerd, die een positief effect zal hebben op deze businesscase, lijkt deze aanname realistisch.

1.3 Onzekerheden binnen de businesscase.

Er zijn verschillende onzekerheden bij het oprichten van CIRTEX. Deze onzekerheden zitten in de hoek van de beschikbaarheid textiel, de kwaliteit van de ingezamelde textiel via de (ondergrondse) textielbakken, de verkoopbaarheid van textiel en het benodigde aantal fte werkzoekenden en beschikbare competenties (de talenten die werkzaam zijn bij Werkzaam).

1.4 Risico's binnen de businesscase.

In de bijgevoegde samenvatting van de DB-voorstellen van de beide GR'en is een uitgebreide risicoparagraaf/-analyse opgenomen en zijn maatregelen vermeld om deze risico's te beheersen. Korthedshalve wordt verwezen naar deze bijlage.

1.5 Er is nog geen locatie voor CIRTEX.

Het textielsorteercentrum zal bij voorkeur een plek krijgen in Rivierenland. Bij het maken van de keuze wordt rekening gehouden met de bereikbaarheid per openbaar vervoer en eigen vervoer. Dit is gezien de inzet van personeel van Werkzaak een belangrijk aandachtspunt. Voor Avri is het van belang dit centraal in de regio te doen zodat er minder transportbewegingen ontstaan. Voor 2Switch is het belangrijk dat de locatie voldoende in de buurt is van de kringloopwinkels. De locatie zal voorts ruim van opzet moeten zijn om voldoende ruimte te creëren tussen de verschillende werkplekken en activiteiten en om voldoende prikkelarme werkplekken in te richten. De specificaties voor het pand en de buitenruimte, inclusief een zoekopdracht, zijn verstrekt aan een lokale makelaar. Om bij een positief AB-besluit van beide GR'en tijdig te kunnen beschikken over een passende locatie.

2.1 Risicobeheersing en monitoring ontwikkelingen

Er ligt een gedegen bedrijfsplan, met een positieve impact op onder andere het milieu en de (lokale) werkgelegenheid, wat pleit voor een positieve zienswijze. Maar bij elke vorm ondernemen is er sprake van risico's. Het beheersen hiervan vergt dat de risico's inzichtelijk zijn, dat hierop doorlopend monitoring plaatsvindt. En dat bekend is welke risico beheersende maatregelen in het proces ingezet zijn en wie hierin het mandaat heeft.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Er zijn geen directe financiële consequenties voor de gemeentelijke begroting. Indirect is hiervan echter wel sprake, omdat de gemeente als deelnemer aan GR-Avri risicodragend is. Er bestaat een kans op het niet (geheel) terugkrijgen van de door Avri verstrekte lening. Tevens bestaat er een kans op een groter exploitatietekort dan €350.000 in vier jaar tijd.

Toelichting

De financiering van het oprichten van een sorteercentrum wordt door de GR-Avri en de GR-Werkzaak Rivierenland gezamenlijk gedragen. De eerste drie jaren is vanwege de hoge opstart- en aanloopkosten sprake van een verliesgevend exploitatie. Vanaf het vierde jaar is sprake van een verwacht positief exploitatieresultaat. De GR-Avri zal een lening verstrekken van € 350.000,- voor de investering van de inrichting.

Het treasurystatuut is een document waarin de beleidsmatige uitgangspunten en beheersmatige afspraken worden vastgelegd en een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk maakt. Avri stelt dat leningen mogen worden verstrekt uit hoofde van de publieke taak waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en kredietwaardigheid van de betreffende partij. Verder wordt gesteld dat uitzettingen een prudent (risicomijdend) karakter moeten hebben. Met het besluit van het AB om deze lening aan CIRTEX te verstrekken, verklaart het AB impliciet dat deze lening wordt verstrekt. Dit is uit hoofde van de publieke taak. Het AB verklaart hiermee impliciet ook dat zij akkoord gaat met het wellicht wat hogere risicoprofiel (dan wordt voorgestaan in het treasurystatuut) van deze lening om de uitvoering van dit innovatieve project om de publieke taak mogelijk te maken. In het treasury statuut van Werkzaak Rivierenland is vermeld dat het uitzetten van gelden moet passen binnen de beleidsdoelstellingen (lees meerjarenbeleidsplan) en daar wordt aan voldaan.

Businesscase

Voor een uitgebreide en gedetailleerde financiële onderbouwing van de businesscase wordt korthedshalve verwezen naar het hoofdstuk financiën in de bijgevoegde samenvatting van de DB-voorstellen van de beide GR'en.

Subsidies

Avri, Werkzaak en het MKB Rivierenland hebben op 15 december jl. een gezamenlijke subsidieaanvraag ingediend waarvoor alle 8 gemeenten een intentieverklaring hebben ondertekend.

Deze subsidie is reeds toegekend. Dit versterkt de businesscase CIRTEX en stelt in staat het voorziene tekort in de beginjaren terugdringen. Van de in totaal toegekende subsidie is ca. € 200.000,- / € 250.000,- aan te wenden voor CIRTEX U.A..

Indien besloten wordt om niet over te gaan tot de oprichting van de Coöperatie CIRTEX U.A. kan de subsidieaanvraag worden ingetrokken en/of toegekende subsidiemiddelen worden teruggestort.

6. Communicatie

Tijdens een aparte platformbijeenkomst, aansluitend op de reguliere bijeenkomst, op 18 november jl. zijn raadsleden geïnformeerd over CIRTEX. De presentatie van deze bijeenkomst is bijgevoegd. Voor het vervolg is een communicatieplan CIRTEX opgesteld en budget beschikbaar in de businesscase voor personele inhuur en communicatiemiddelen.

7. Uitvoering en planning

Planning

- Januari 2022 – juli 2022:	praktijktoets (zie hiervoor uitgelegd)
- 10 mei 2022:	behandeling in college
- 31 mei 2022	voorspreking raadsvoorstel (incl. korte presentatie)
- 14 juni 2022:	behandeling in de raad
- < 17 juni 2022:	indienen zienswijze namens gemeente
- Juli 2022:	definitieve besluitvorming in betreffende AB's
- 2 ^e helft 2022:	oprichting CIRTEX

Evaluatie

De AB's van de GR'en kiezen voor een opzet van een vierjarige pilot, gelijklopend met de bestuursperiode van de raden. Ontwikkelingen worden jaarlijks gevolgd en na vier jaar geëvalueerd. Met het toetreden in de coöperatie zal CIRTEX een verbonden partij worden in de P&C cyclus van de GR-Avri en de GR-Werkzaam Rivierenland.

8. Participatie

N.v.t.

9. Duurzaamheid

Avri zet al enige tijd in op hergebruik/circulariteit van grondstoffen. Bovendien is voorspelbaarheid op de bedrijfsvoering belangrijk en daarom heeft Avri als doelstelling om ook meer grip en stabiliteit in de verwerking van grondstoffen, zoals textiel, te krijgen. Met de oprichting van CIRTEX kan veel beter aan deze doelstelling worden voldaan. Immers, vanwege de fast fashion industrie waardoor het aanbod textielafval stijgt en de kwaliteit daalt, is de prijs op de markt voor resttextiel ingeklapt en onzeker. Door optimale sortering in eigen beheer en samenwerking met partners in de regio, kan Avri meer prijsstabiliteit realiseren.

Bijlagen:

1. Zienswijzebrief gemeente Buren aan Avri
2. Aanbiedingsbrief aan gemeenteraden van Avri en Werkzaam van 16-12-2021 over de oprichting van CIRTEX
3. Samenvatting DB-voorstellen van Avri en Werkzaam voor oprichting CIRTEX
4. CIRTEX bedrijfsplan op hoofdlijnen 2022 – 2025
5. Poelmann van den Broek Advocaten, advies inzake CIRTEX
6. Bericht toekenning subsidie door Provincie Gelderland
7. Presentatie CIRTEX op platformbijeenkomst van 18-11-2021
8. Folder/ flyer CIRTEX

Inlichtingen bij:

Naam	J. Luiten
Domein	Domein Ruimte